

Michal Franěk: Jan Velvar. Diplomat husitské revoluce. Magisterská diplomová práce. Univerzita Karlova – Pedagogická fakulta, Katedra dějin a didaktiky dějepisu. Praha 2007. 129 s.

Jsou chvíle, kdy vedoucí diplomové práce propadá pocitům marnosti. V případě textu Michala Fraňka nikoliv proto, že by autor postrádal nadání a schopnost kritického myšlení či stylistický talent, nýbrž z jiného důvodu, jenž má, troufám si říci, obecnější platnost. Michal Franěk náleží k celé řadě posluchačů, kteří na Pedagogické fakultě tráví z nejrůznějších příčin deset let studia, pouze velmi zvolna směřujícího k smysluplnému závěru. Nikdy jsem nepátral (a ani nehodlám pátrat), proč tomu tak je, systém prostě takový přístup umožňuje. Přesto si dovolím postesknout, že právě v tomto konkrétním případě se ukázala jeho problematičnost. Jsem totiž přesvědčen, že kdyby měl diplomant nad sebou bič v podobě neúprosných termínů, odevzdal by práci nejen podstatně dříve, ale nesporně i ve vyšší kvalitě. Bohužel, Michal Franěk teprve v závěru studia doložil, jak blízka mu je historie, jak dobře se v ní umí orientovat a že mu nechybí ani dar plasticky rekonstruovat i evokovat minulost.

Téma, které si diplomant zvolil, je bez nadsázky nosné. V dlouhé plejádě významných husitských politiků patří Jan Velvar k osobnostem, na jejichž biografii moderní historické bádání zapomnělo. Přitom v Praze zaujímal nejpozději od roku 1428 vůdčí místo a spolu s mistrem Janem Rokycanou tvořil tandem, který určoval politickou linii Starého Města i pražského svazu a spolufirmoval i hájil program celého husitského bloku při náročných jednáních s basilejským koncilem a králem Zikmundem Lucemburským. Pramenný materiál k sestavení Velvarova životopisu je bez nadsázky nevyrovnaný, fragmentární a torzovitý. Autor se proto opřel především o údaje částečně sebrané již Václavem Vladivojem Tomkem, resp. Josefem Teigem v jejich monumentálních dílech věnovaných pražskému místopisu, prostudoval základní edice (příslušné svazky Archivu českého i řady *Fontes rerum Bohemicarum*, *Monumenta conciliorum generalium saeculidecimi quinti*, Berní knihy Starého Města pražského 1427 – 1434), stranou pozornosti však ponechal nevydané prameny, které dosud nebyly plně vytěženy a jež by bylo zapotřebí nejen v souvislosti se sledovanou problematikou detailně probádat. Mám zde na mysli např. některé rukopisy v Archivu hlavního města Prahy (zejména číslo 992, na jehož důležitost pro dějiny husitské Prahy upozornil svého času Bohdan Zilinskyj). V tomto kontextu se nemohu nezmínit, že rukopis AHMP č. 2099, uváděný Fraňkem v seznamu pramenů (s. 126), byl zničen a autor se ve skutečnosti dovolává partií, které otiskl již Jaromír Čelakovský, resp. Josef Teige. Rovněž počet pramenných edic (postrádám např. *Monumenta Historica Universitatis Pragensis*, ale i jiné) by bylo možné rozšířit s nadějí na získání dalších dílčích informací. Totéž konstatování platí rovněž o příslušné vědecké literatuře, kde postrádám kupř. práce Kateřiny Jíšové a Jaroslava Mezníka.

Poněkud kuriózně působí, že u některých časopiseckých titulů v seznamu literatury je uváděn stránkový rozsah, u jiných pak nikoliv.

Navzdory těmto nedostatkům musím říci, že diplomant zejména v první části (zhruba do s. 51) s chvályhodnou kritičností a zdrženlivostí přinesl ne jeden cenný postřeh k objasnění Velvarova života (příbuzenské poměry, vazba k městu Velvary, činnost v úřadech Starého Města pražského), byť otázku jeho profesního uplatnění vyřešit nedokázal. Další pasáže již mají převážně charakter inteligentní kompilace, v níž Franěk na základě literatury s přehledem i bravurou vylíčil jak dění v Praze, tak vojenské a politické souvislosti husitského zápasu v letech 1429 – 1437. Postava Jana Velvara se však v této barvitě scénérii poněkud ztrácí. Optika zde měla být obrácená. Doba musí tvořit pozadí, kulisu, před níž v „záři reflektorů“ vyniká osobnost předního husitského politika a diplomata. Závěr Velvarových osudů je pak načrtnut možná až příliš zběžně. I tu existující prameny umožňovaly prohloubenější pohled, jakkoliv autor rozšířil Tomkovy výklady obsažené v osmém a devátém dílu Dějepisu města Prahy. Velmi pěkné jsou grafické přílohy (zvláště počítačové zpracování obsazení staroměstských rad v letech 1423 – 1436 a plánek Velvarových pražských nemovitostí na základě Tomkovy mapy Prahy).

Ač nerad, musím se dotknout ještě jedné nedůslednosti. Nijak si nepotrpím na své tituly, avšak v graduační práci by měly být uváděny přesně.

Závěr: Kultivovaně a stylisticky příkladně zpracovanou práci, vyznačující se nesporným historickým rozhledem, doporučuji k obhajobě, avšak vzhledem k výše uvedeným výhradám navrhuji známku velmi dobře.

V Praze 28. 12. 2007

prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc.,
vedoucí diplomové práce